

Czwartek, 18 września 2014 r.

P8_TA(2014)0028

Sytuacja w Libii

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 września 2014 r. w sprawie sytuacji w Libii (2014/2844(RSP))

(2016/C 234/07)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Libii,
 - uwzględniając konkluzje Rady do Spraw Zagranicznych z dnia 15 sierpnia 2014 r. oraz konkluzje Rady Europejskiej z dnia 30 sierpnia 2014 r. w sprawie Libii,
 - uwzględniając oświadczenia wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 26 sierpnia 2014 r.,
 - uwzględniając pakiet EPS dotyczący Libii z września 2014 r.,
 - uwzględniając mianowanie w dniu 14 sierpnia 2014 r. Bernardino Leóna na nowego specjalnego przedstawiciela Sekretarza Generalnego ONZ ds. Libii,
 - uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1970, 1973 (2011) i 2174 z dnia 27 sierpnia 2014 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie misji ONZ ds. wspierania Libii (UNSMIL) z dnia 4 września 2014 r. zatytułowane „Naruszenia międzynarodowego prawa praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarne w trakcie obecnych brutalnych wydarzeń w Libii”,
 - uwzględniając spotkanie specjalnych wysłanników ds. Libii z ramienia Ligi Państw Arabskich, Unii Europejskiej, Francji, Niemiec, Włoch, Malty, Hiszpanii, Zjednoczonego Królestwa i Stanów Zjednoczonych w dniu 24 lipca 2014 r. w celu omówienia ostatnich wydarzeń w Libii,
 - uwzględniając wybory parlamentarne w Libii, które odbyły się w czerwcu 2014 r.,
 - uwzględniając konwencje genewskie z 1949 r. i protokoły dodatkowe do nich z 1977 r. oraz zobowiązanie stron konfliktu zbrojnego do przestrzegania i dbania o przestrzeganie międzynarodowego prawa humanitarne w każdych okolicznościach,
 - uwzględniając Konwencję w sprawie bezpieczeństwa ONZ i jego personelu oraz protokół fakultatywny do niej,
 - uwzględniając decyzję Rady z dnia 22 maja 2013 r. ustanawiającą misję pomocy granicznej Unii Europejskiej w Libii (EUBAM),
 - uwzględniając ratyfikację przez Libię w dniu 25 kwietnia 1981 r. konwencji Unii Afrykańskiej regulującej szczególnie aspekty problemów uchodźców w Afryce,
 - uwzględniając art. 123 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Libijczycy, którzy w lutym 2011 r. wyszli na ulice z żądaniem praw politycznych, spotkali się z masowymi represjami ze strony państwa, co wywołało dziewięćmiesięczny konflikt wewnętrzny i doprowadziło do odsunięcia od władzy reżimu Kaddafiego; mając na uwadze, że w ostatnich tygodniach doszło do znacznego pogorszenia sytuacji pod względem bezpieczeństwa w Libii, stabilności politycznej oraz sytuacji humanitarnej i w zakresie praw człowieka;

Czwartek, 18 września 2014 r.

- B. mając na uwadze, że w ostatnich miesiącach nasiliły się starcia między wrogimi siłami bojowników, zwłaszcza z Misraty i Az-Zintan, a walki o kontrolę nad Trypolisem i Bengazi przyczyniły się w szczególności do destabilizacji Libii i zakłócenia przemian demokratycznych, prowadząc do wzrostu liczby ofiar cywilnych, przesiedleńców wewnętrznych i uchodźców; mając na uwadze, że UNSMIL szacuje, że co najmniej 100 000 Libijczyków zostało wewnętrznie przesiedlonych w wyniku ostatniej fali walk, a dalsze 150 000, w tym wielu pracowników migrujących, opuściło kraj;
- C. mając na uwadze, że w dniu 24 sierpnia 2014 r. bojówki islamistyczne przejęły kontrolę nad Trypolisem i lotniskiem cywilnym w tym mieście; mając na uwadze, że bojówki islamistyczne powiązane są z ugrupowaniami zbrojnymi, takimi jak Państwo Islamskie, Al-Kaida w Islamskim Maghrebie, Libijska Islamska Grupa Bojowa, al-Moukatila i Ansar al-Szaria;
- D. mając na uwadze, że ostatnie walki sprawiają, iż jeszcze bardziej prawdopodobne jest rozprzestrzenianie się grup terrorystycznych; mając na uwadze, że jeżeli problem ten nie zostanie rozwiązany, może dojść do zaognienia już i tak niestabilnej sytuacji w regionie;
- E. mając na uwadze, że Libia stoi w obliczu eskalacji walk między lokalnymi grupami zbrojnymi, w tym ataków na ludność i własność cywilną, z którymi wiąże się powszechne łamanie praw człowieka, w niektórych przypadkach mające wymiar zbrodni wojennych; mając na uwadze, że według doniesień w Trypolisie i Bengazi uprowadzono dziesiątki cywilów tylko z powodu ich rzeczywistej lub podejrzewanej przynależności plemiennej, rodzinnej lub religijnej; mając na uwadze, że osoby dopuszczające się aktów przemocy zdają się ignorować potencjalne skutki tych działań dla niewinnej ludności cywilnej;
- F. mając na uwadze wciąż pogarszającą się sytuację w zakresie praw człowieka w całym kraju, w tym przypadki arbitralnych aresztowań, porwań, bezprawnych zabójstw, tortur i przemocy wobec dziennikarzy, urzędników, polityków i obrońców praw człowieka, takie jak brutalne morderstwo wybitnej działaczki Salwy Bugaighis;
- G. mając na uwadze, że ostatnie walki doprowadziły do ogólnego pogorszenia warunków życia w Libii z uwagi na niedostatek żywności, paliw, wody i elektryczności; mając na uwadze, że sytuacja ludności cywilnej stała się jeszcze trudniejsza w wyniku opuszczenia kraju przez zagraniczny personel medyczny oraz niedoboru środków medycznych;
- H. mając na uwadze, że ze względu na pogorszenie się warunków bezpieczeństwa od grudnia 2013 r. doszło do wielu zabójstw i porwań, których ofiarami byli obcokrajowcy; mając na uwadze, że w sierpniu 2014 r. kilka państw członkowskich UE przyłączyło się do Stanów Zjednoczonych w słowach zdecydowanego potępienia dla obecnej przemocy w Libii;
- I. mając na uwadze, że w dniu 25 czerwca 2014 r. odbyły się wybory parlamentarne; mając na uwadze, że po ostatnich aktach przemocy prawowicie wybrana Izba Reprezentantów, która zastąpiła poprzedni parlament – Powszechny Kongres Narodowy, przeniosła się z Trypolisu do Tobruku, a bojówki islamistyczne nie uznają Izby Reprezentantów ani nowego rządu i utworzyły własny rząd i parlament;
- J. mając na uwadze, że według libijskich mediów państwowych Zgromadzenie Konstytucyjne, wybrane w lutym 2014 r. i składające się z 60 przedstawicieli trzech historycznych regionów Libii, przedstawi publicznie pod koniec 2014 r. projekt konstytucji, a referendum w tej sprawie może odbyć się w marcu 2015 r.;
- K. mając na uwadze, że istnieje pilna potrzeba przywrócenia wiarygodności polityce w Libii; mając na uwadze, że powszechny sceptycyzm wśród zwykłych Libijczyków doprowadził do utraty tej wiarygodności i niskiej frekwencji w ostatnich wyborach; mając na uwadze, że zagrożenie dla procesów demokratycznych, które pojawiło się po obaleniu pułkownika Kaddafiego, obecnie rośnie w wyniku niedawnych aktów przemocy;
- L. mając na uwadze, że głównym zadaniem UNSMIL jest budowanie państwowości, a Unia Europejska koncentruje się na wspieraniu Libii poprzez EUBAM;
- M. mając na uwadze, że według doniesień w stosowanie przemocy w Libii angażują się podmioty zewnętrzne, w tym w formie działań militarnych oraz dostaw broni i amunicji, podejmując działania, które pogłębiają podziały lokalne, wpływając na słabe struktury zarządzania i tym samym zagrażając transformacji demokratycznej w Libii; mając na uwadze, że niektóre kraje Zatoki Perskiej i inne podmioty regionalne popierają obecnie różne strony nasilającego się konfliktu wewnętrznego w Libii;

Czwartek, 18 września 2014 r.

- N. mając na uwadze, że rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2174 (2014) zezwala na wydanie zakazów wjazdu i zamrożenie aktywów wobec „osób i podmiotów prowadzących lub wspierających działania, które stanowią zagrożenie dla pokoju, stabilności lub bezpieczeństwa Libii, bądź też utrudniają lub uniemożliwiają pomyślne zakończenie transformacji politycznej tego kraju”;
- O. mając na uwadze, że według doniesień setki migrantów i uchodźców uciekających przed przemocą w Libii zginęły, próbując przepłynąć przez Morze Śródziemne do Europy, co doprowadziło do poważnego kryzysu związanego z uchodźcami we Włoszech i na Malcie; mając na uwadze, że Biuro Wysokiego Komisarza ONZ ds. Uchodźców (UNHCR) informuje, że 1 600 osób zginęło od czerwca, próbując dostać się do Europy; mając na uwadze, że Libia jest głównym punktem wyjazdowym dla migrantów próbujących przedostać się do Europy; mając na uwadze, że UNHCR szacuje, że od początku roku około 98 000 z mniej więcej 109 000 osób przybyłych do Włoch wyruszyło prawdopodobnie z Libii; mając na uwadze, że kolejnych 500 migrantów stoi w obliczu śmierci po tym, jak ich łódź została według doniesień staranowana przez inny statek w pobliżu Malty 15 września 2014 r.;
- P. mając na uwadze, że 26 lutego 2011 r. Rada Bezpieczeństwa ONZ przedstawiła sytuację w Libii Międzynarodowemu Trybunałowi Karnemu; mając na uwadze, że 27 czerwca 2011 r. Międzynarodowy Trybunał Karny wydał trzy nakazy aresztowania: Muammara Kaddafiego, Saifa al-Islama Kaddafiego oraz Abdullaha al-Senusiego za zbrodnie przeciwko ludzkości; mając na uwadze, że pozostali podejrzani nie zostali aresztowani przez trybunał; mając na uwadze, że władze Libii nalegają, aby byli oni sądzeni przed libijskim wymiarem sprawiedliwości;
- Q. mając na uwadze, że w dniu 25 sierpnia 2014 r. Egipt zorganizował trzecie posiedzenie ministerialne dla krajów sąsiadujących z Libią, w którym uczestniczyli ministrowie spraw zagranicznych z Libii, Tunezji, Algierii, Sudanu, Nigru i Czadu, a także przedstawiciele Ligi Państw Arabskich, aby dyskutować nad kryzysem libijskim; mając na uwadze, że po posiedzeniu wydano komunikat prasowy, w którym potwierdzono legalność libijskich instytucji, sprzeciwiono się ingerencji zewnętrznej, wezwano do rozbrojenia bojówek i zaproponowano utworzenie mechanizmu stopniowych sankcji wobec osób lub podmiotów blokujących proces polityczny;
1. potępia nasilającą się przemoc, szczególnie wobec ludności cywilnej i instytucji cywilnych, wzywa wszystkie strony konfliktu do natychmiastowego zaprzestania wszelkiej przemocy i do uzgodnienia zawieszenia broni, aby położyć kres coraz większym cierpieniom ludności, oraz do włączenia się w otwarty krajowy dialog polityczny w celu stworzenia państwa opartego na poszanowaniu praw człowieka, demokracji i praworządności; apeluje o rozliczenie osób odpowiedzialnych za wszystkie przypadki łamania praw człowieka i naruszania międzynarodowego prawa humanitarnego; wyraża głębokie zaniepokojenie cierpieniami libijskiej ludności cywilnej i instytucji oraz solidaryzuje się z nimi;
 2. wzywa wszystkie strony konfliktu do przestrzegania zasad człowieczeństwa, neutralności, bezstronności i niezależności, aby zapewnić niesienie pomocy humanitarnej, bezpieczeństwo osób cywilnych otrzymujących pomoc i bezpieczeństwo personelu humanitarnego;
 3. przypomina, że wszystkie strony w Libii muszą zobowiązać się do ochrony cywili przez cały czas, a wszystkie osoby zatrzymane powinny być traktowane zgodnie z międzynarodowym prawem praw człowieka i międzynarodowym prawem humanitarnym; przypomina, że według Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego (MKT) ataki celowo wymierzone przeciwko personelowi niosącemu pomoc humanitarną lub misjom pokojowym na mocy Karty ONZ, których zadaniem jest ochrona cywilów i obiektów cywilnych zgodnie z międzynarodowym prawem konfliktów zbrojnych, stanowią zbrodnię wojenną;
 4. zauważa wpływ ogólnego braku bezpieczeństwa i pogarszających się rządów w Libii na bezpieczeństwo w regionie i w Europie; przypomina, że trwające przez cały lipiec i sierpień 2014 r. walki o uzyskanie kontroli nad lotniskiem w Trypolisie doprowadziły do dramatycznej eskalacji i chaosu, powodując wiele ofiar śmiertelnych i zniszczenie strategicznej infrastruktury;
 5. jest poważnie zaniepokojony doniesieniami o udziale regionalnych podmiotów w stosowaniu przemocy w Libii i wzywa kraje ościenne i podmioty w regionie do powstrzymania się od działań, które mogłyby pogłębić obecne podziały i narazić na szwank demokratyczną transformację Libii; wzywa te kraje, by zaostrzyły kontrolę swoich granic, w tym w portach morskich i na lotniskach, oraz by przeprowadzały drobiazgowo kontrole wszystkich ładunków wwożonych do Libii i wywożonych z tego kraju; pochwała gościnność Tunezyjczyków wobec setek tysięcy obywateli libijskich uciekających obecnie do Tunezji przed przemocą;

Czwartek, 18 września 2014 r.

6. przypomina rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2174 przyjętą w dniu 27 sierpnia 2014 r., która rozszerza dotychczasowe sankcje międzynarodowe nałożone na Libię, aby uwzględnić w nich odpowiedzialność karną osób prowadzących lub wspierających działania, które „stanowią zagrożenie dla pokoju, stabilności lub bezpieczeństwa Libii, bądź też utrudniają lub uniemożliwiają pomyślne zakończenie transformacji politycznej tego kraju”; zwraca się do wysokiej przedstawiciel, UE, jej państw członkowskich i szerszej społeczności międzynarodowej, aby rozważyły możliwość zastosowania takich środków wobec konkretnych osób, które zagrażają perspektywie pokoju i demokratycznej transformacji w Libii, a następnie umieściły je na liście w taki sam sposób, w jaki społeczność międzynarodowa umieściła na liście Kaddafiego i jego najbliższe otoczenie;

7. przypomina, że walczące strony muszą ponieść odpowiedzialność i stanąć przed sądami krajowymi lub Międzynarodowym Trybunałem Karnym, którego jurysdykcja – na mocy rezolucji Rady Bezpieczeństw ONZ nr 1970 – obejmuje popełnione w Libii od 15 lutego 2011 r. zbrodnie wojenne, zbrodnie przeciwko ludzkości, ludobójstwo i gwałt jako zbrodnie wojenne;

8. zdecydowanie popiera działania misji ONZ ds. wspierania Libii (UNSMIL) oraz niedawno powołanego specjalnego wysłannika ONZ ds. Libii Bernardino Leóna, mające na celu wsparcie i ułatwienie dialogu narodowego między politykami i innymi wpływowymi podmiotami w Libii; wzywa społeczność międzynarodową do podjęcia działań z uwagi na sytuację w Libii, za pośrednictwem ONZ;

9. popiera Izbę Reprezentantów jako legalny organ pochodzący z wyborów, które odbyły się w czerwcu 2014 r.; wzywa rząd tymczasowy Libii, wyłonioną w wyborach Izbę Reprezentantów oraz Zgromadzenie Konstytucyjne do prowadzenia działań w oparciu o praworządność i prawa człowieka, w duchu otwartości oraz w interesie kraju, aby chronić prawa wszystkich obywateli Libii, w tym mniejszości religijnych; wzywa wszystkie strony do poparcia tych instytucji i włączenia się w otwarty dialog polityczny, aby przywrócić stabilność i osiągnąć porozumienie na temat przyszłych działań; zaprasza członków Izby Reprezentantów, aby odwiedzili Parlament Europejski i spotkali się z nowo wybranymi posłami w celu nawiązania z nimi stosunków parlamentarnych;

10. dostrzega kluczową rolę, jaką w przemianach w Libii odegrały kobiety, i podkreśla znaczenie pełnego uczestnictwa kobiet w procesie podejmowania decyzji w Libii oraz w tworzeniu instytucji krajowych na wszystkich szczeblach;

11. podkreśla, że libijskie władze muszą zarządzać wydobywaniem i sprzedażą ropy, i wzywa społeczność międzynarodową, by powstrzymała się od wszelkich transakcji z innymi podmiotami; domaga się, aby międzynarodowe przedsiębiorstwa działające w Libii ujawniły swoje transakcje finansowe w sektorze energetycznym;

12. wzywa Komisję i ESDZ, aby koordynowała działania państw członkowskich w Libii i skoncentrowała wsparcie na budowie państwa i instytucji, oraz by wspólnie z państwami członkowskimi, ONZ, NATO i partnerami regionalnymi pomogła w tworzeniu skutecznych, zarządzanych i kontrolowanych na szczeblu krajowym sił bezpieczeństwa (sił zbrojnych i sił policyjnych), które będą w stanie zapewnić pokój i porządek w kraju, a także wspierała inicjowanie zawieszenia broni i opracowanie mechanizmu jego monitorowania; podkreśla, że UE powinna również nadać priorytetowe znaczenie pomocy w reformowaniu libijskiego systemu sądownictwa, a także innych obszarów zasadniczych dla demokratycznych rządów;

13. zwraca uwagę, że Unia rozpoczęła misję pomocy granicznej UE (EUBAM) w Libii, której jednak jak dotąd nie udało się osiągnąć zakładanych celów poprawy bezpieczeństwa granic państwowych; zauważa, że misja ta jest obecnie zawieszona, a większość personelu wyjechała ze względów bezpieczeństwa, z wyjątkiem niewielkiej grupy przeniesionej do Tunisu; podkreśla, że pomoc UE związana z bezpieczeństwem, która koncentruje się jedynie na bezpieczeństwie granic, jest wyraźnie niewystarczająca i nieadekwatna do potrzeb kraju i wyzwań w zakresie bezpieczeństwa w regionie, w tym UE; wzywa w związku z tym wysoką przedstawiciel do rewizji mandatu misji pomocy granicznej Unii Europejskiej z myślą o ustanowieniu nowej misji w ramach WPZiB, która uwzględni rozwój wypadków w Libii, zwłaszcza w odniesieniu do pilnej potrzeby budowania państwowości, wzmocnienia instytucji i reformy sektora bezpieczeństwa;

14. pozostaje zaniepokojony rozprzestrzenianiem broni, amunicji i ładunków wybuchowych oraz przemytem broni w Libii, które stwarzają zagrożenie dla stabilności kraju i jego mieszkańców;

Czwartek, 18 września 2014 r.

15. wyraża głębokie zaniepokojenie bezprecedensowym napływem na wybrzeża Włoch i Malty osób ubiegających się o azyl i nielegalnych migrantów, z których wielu wyrusza z terytorium Libii; wzywa UE, aby kierowała się priorytetami określonymi w Śródziemnomorskiej Grupie Zadaniowej i zapoczątkowała dialog polityczny z rządem libijskim na temat kwestii migracyjnych, gdy tylko warunki na to pozwolą; głęboko ubolewa z powodu kolejnych 500 ofiar, po tym jak ich łódź została według doniesień staranowana przez inny statek w pobliżu Malty;
 16. wzywa UE i państwa członkowskie do niesienia skutecznej pomocy i wsparcia Włochom w chwalebnych wysiłkach tego państwa na rzecz ratowania życia i opanowania spirali migracji z Afryki Północnej, w szczególności z Libii;
 17. wzywa do ponownego otwarcia i niezakłóconego funkcjonowania biura UNHCR w Libii; wzywa UE, by nadal oferowała wsparcie humanitarne, finansowe i polityczne na obszarach ogarniętych kryzysem w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie w celu eliminacji przyczyn migracji i presji humanitarnej;
 18. jest głęboko zaniepokojony nasilającą się w Libii obecnością grup terrorystów i pojedynczych osób powiązanych z Al-Kaidą oraz potwierdza konieczność zwalczania wszelkimi środkami zagrożeń dla międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa spowodowanych aktami terrorystycznymi, zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych i prawem międzynarodowym, w tym z obowiązującym międzynarodowym prawem praw człowieka, prawem uchodźczym i prawem humanitarnym;
 19. ponownie podkreśla zdecydowane poparcie UE dla demokratycznych aspiracji narodu libijskiego, szczególnie w czasie obecnego kryzysu, oraz demokratycznych przemian w tym kraju; apeluje o większe zaangażowanie UE na rzecz wsparcia stabilności i przemian demokratycznych w Libii;
 20. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Izbie Reprezentantów i rządowi Libii, sekretarzowi generalnemu ONZ, Lidze Państw Arabskich i Unii Afrykańskiej.
-